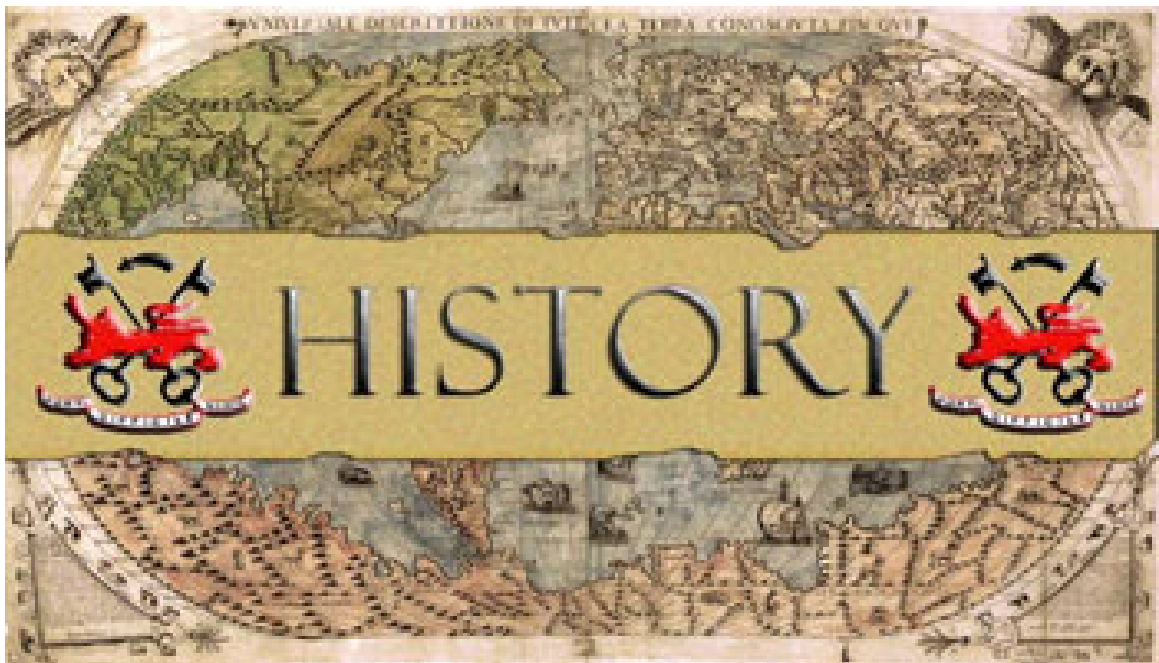

Kjetil Sander presenterer:

e studie.no

Økonomisk tenking de siste 2500 årene

**Fra pre-klassisk tenkning til moderne
blandingsøkonomi.**

**En gjennomgang av hvordan den økonomiske
tenkningen har utviklet seg de siste 2500 årene.**

Skrevet av:
Kjetil Sander

Utgitt av:
eStudie.no

Revisjon:
1.2 (Feb. 2017)

Innhold

Innhold.....	2
Brukervilkår (terms of use).....	5
Den økonomiske tenkingen de siste 2500 årene.....	6
Tidlig preklassisk tenkning.....	8
Gresk tenkning & slavesamfunnet.....	9
Slavesamfunnet.....	10
Det føydale økonomiske system.....	12
Faydalisme som samfunnsform.....	15
Føydalismen i Norge.....	17
Skolastikerne (År 1200 - 1500).....	17
Pre-klassisk tenkning.....	19
Merkantilismen (1500 - 1750).....	19
Merkantilismen kjennetegnes av:.....	21
Fysiokratene (1750 - 1776).....	22
Markedsøkonomiens grunnleggende filosofi.....	22
Den klassiske perioden.....	23
Adam Smith (f. 1723).....	24
Oppsummering av Smiths viktigste teorier.....	25
Smiths verditeori.....	26
Smith teori om profitt.....	27
Thomas R. Malthus (1766-1834).....	28
Malthus sin befolkningsteori.....	28
Jean Bartiste Say (1767 -1832).....	29
Malthus sitt syn på say`s lov og etterspørselen.....	30
David Ricardo (1772 - 1823).....	31
Ricardos antagelser og forutsetninger:.....	31
Formålet med økonomien.....	32
Kapatalistenes rolle i økonomien.....	32
Inntektsfordelingen i den klassiske perioden.....	33
Arbeiderne.....	33
Kapitalistene.....	33
Godseierne.....	34
Inntektsfordelingsdynamikken.....	36
Ricardos verditeori.....	36
Hva bestemmer prisen på en vare?.....	37
Industrien.....	37
Jordbruket.....	37
Hvordan vil arbeidsverdien bestemme prisen?.....	38
Teorien om komparative fordeler.....	39
John Stuart Mill (1806 - 1873).....	41
Karl Marx (1818 - 1883).....	42
Det økonomiske grunnlaget til Marx.....	42
Det kommunistiske partis manifest.....	43
Marx historieoppfatning.....	43
Marx forutsigelser.....	44
Marx politiske synspunkter og revolusjonære sinnelag.....	45
Marx erkjennelsesteori.....	45

Hva er det mennesket bidrar med i produksjonen?	46
Hvordan erkjenner mennesket naturen?	46
Materialistisk historieoppfatning.....	47
Produksjonskreftene:	47
Produksjonsforhold.....	48
Hva bestemmer produktets pris (Bytteverdien) ?	48
Marx verditeori - en arbeidsverditeori.....	49
Men hva er det som bestemmer at 1 brød = 1 krone ?	49
Hva er profitt, og hvordan skapes profitten?	50
Arbeidskraften gir kapitalen verdi.	51
Hvordan kan merverdien økes ?	51
Er det rettferdig at kapitalistene skal beholde merverdien ?	52
Oppsummering av Marx arbeidsverditeori.....	52
Reservearme av arbeidsledige som holder lønningene nede	53
Nyklassisk økonomi	53
Hvordan måle nytteverdien ?.....	55
GOSSEN`S 1.LOV	56
Grensenytte og etterspørsel	57
Nyklassisk økonomi	58
Nyklassikernes mål	60
Alfred Marshall (1842 – 1924).....	61
Marshalls tidsfaktor	61
Hva bestemmer prisen (Partiell likevekt)?.....	61
Priselastisitet	62
Elastisitetens retning.....	63
Elastisitetens styrke.....	63
Elastisk etterspørsel	64
Uelastisk etterspørsel	64
Nøytralelastisk etterspørsel.....	64
«The Cambridge cashballance version of the Quantity theory of money»	65
«The transaction version»	66
Hva bestemmer prisen ?	67
Hvordan måle nytteverdien?	68
Hvilken nytte har vi av inntekten (pengene)?	70
Grensenytte og etterspørsel.....	72
Sammenhengen mellom tilbud og etterspørsel.....	73
Nyklassisk inntektsfordelingsteori.....	74
Moderne økonomi.....	76
Moderne mikroøkonomi	76
Moderne makroøkonomi	77
John Maynard Keynes (1883 - 1945).....	78
Keynes løsning på arbeidsledigheten	79
Hva bestemmer etterspørselen og forbruket (C)?	80
Hva bestemmer investeringene (I)?.....	81
Keynesiansk motkonjunkturpolitikk	83
Keynesiansk politikk og inflasjon	84
Monetarisme	85
Tilbudsidepolitikk	88
Den klassiske motrevolusjon	89
Oppsummering av moderne økonomi.....	92

Utviklingen av norsk økonomi.....	93
Perioden før 1820	93
Norsk økonomi 1820 – 1850.....	94
Jordbruket en viktig grunnpilar	95
Befolkningsvekst skaper endringer	96
Nytt pengesystem	97
Statens rolle i økonomien.....	97
Eksportledende vekst	98
Norsk økonomi i perioden mellom 1860 og 1900	99
Jordbrukets betydning reduseres	101
Økonomisk hjelp og jernbaneutbygning	101
En kompetent verkstedsindustri.....	102
Trevareindustriens vei mot øst	103
En dynamisk trelastnæring - fra trelast til tremasse	106
Norsk økonomi i perioden mellom 1900 og 1945.....	109
Den annen industrielle revolusjon.....	109
Organisert kapitalisme	110
Elkem og Norsk Hydro	111
Verftsindustriens fall	112
Krise i den forskningsbaserte industrien	112
Utviklingen under verdenskrigen og i mellomkrigstiden.....	114
Norsk økonomi i perioden mellom 1945 - 1970	116
Korporativ kapitalisme.....	118
Industripolitikken.....	120
Strukturendring i etterkrigstiden.....	121
En blandingsøkonomisk reguleringsstat	121
Utenrikspolitikken.....	122
Velferdsstaten	124
Folketrygden.....	125
Norsk økonomi i perioden etter 1970	126
Politiske endringer	126
Oljesystemet	128
Invandringsbølge.....	129
Den økonomiske utviklingen.....	129

Brukervilkår (terms of use)

Dette er en e-bok som består av ulike artikkelserier hentet fra: <http://eStudie.no>

E-boken er lastet ned for personlig bruk. Det er ikke lov til å kopiere innholdet eller spre det til andre uten skriftlig samtykke på forhånd. Andre kan laste ned sin egen personlig e-bok ved å gå til <http://eStudie.no>.

Ønsker du å bruke artikkelserien som en del av et undervisningsopplegg kan du inngå en klasse- eller partneravtale som gir deg muligheten til å distribuere kopier til alle dine elever og kursdeltakere til en redusert pris. Send i såfall en forespørsel til redaksjonen@eStudie.no.